

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIII. — Wydana i rozestana dnia 2 kwietnia 1876.

36.

Ustawa z dnia 22 października 1875,

o ustanowieniu Trybunału administracyjnego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowikiem i stanowią co następuje:

§. 1.

W zastosowaniu się do przepisów art. 15 ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 144) ustanawia się dla królestw i krajów, w Radzie państwa reprezentowanych, Trybunał administracyjny z siedzibą w Wiedniu.

Ustanowienie
Trybunału admi-
nistracyjnego i
jego siedziba.

§ 2.

Trybunał administracyjny orzekać ma we wszystkich takich przypadkach, gdy ktoś utrzymuje, że prawo jego naruszone zostało przeciwnem ustawie rozstrzygnięciem lub rozporządzeniem władzy administracyjnej.

Właściwość.

Władzami administracyjnymi, przeciwko rozstrzygnięciom lub rozporządzeniom których, podawać można zażalenia do Trybunału administracyjnego, są tak urzędy administracyjne państwa, jak również urzędy administracyjne krajowe, powiatowe i gminne.

§. 3.

Wykluczają się od właściwości Trybunału administracyjnego:

- a) sprawy, których rozstrzygnięcie należy do sądów zwyczajnych;
- b) sprawy, które w myśl ustawy zasadniczej państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 143) należą do właściwości Trybunału państwa;
- c) sprawy, któremi na zasadzie ustawy z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 146) zawiaduje się spólnie w obu połowach monarchyi;
- d) sprawy, któremi na zasadzie ustawy z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 146), zawiaduje się w obu połowach monarchyi według tych samych zasad, jeśli zaczepione rozstrzygnięcie lub rozporządzenie, wydane zostało

na mocy przepisu ustawowego, po zniesieniu się z spólną władzą administracyjną lub z władzą administracyjną drugiej połowy monarchyi, albo opiera się na postanowieniu, względem którego porozumiano się tą samą drogą;

- e) sprawy, w których i o ile władze administracyjne mają prawo postępować według wolnego uznania;
- f) zażalenie przeciwko mianowaniu urzędników i sług publicznych, o ile tu nie chodzi o naruszenie popieranego prawa przedstawiania lub obsadzania;
- g) sprawy porządkowo-karne;
- h) zażalenia przeciwko rozstrzygnięciom administracyjnym, wydanym w ostatniej instancyi przez najwyższy Trybunał sprawiedliwości, jakoteż przeciw rozstrzygnięciom, które wydała instancja złożona z urzędników administracyjnych i sędziów;
- i) zażalenia przeciw rozstrzygnięciom i rozporządzeniom komisji do brania podatku na przepis.

§. 4.

Trybunał administracyjny z urzędu pilnować ma swojej właściwości.

Gdy wyniesiony jest zarzut niewłaściwości, w tej mierze Trybunał administracyjny rozstrzyga zwyczajnie sam (§. 9).

§. 5.

Trybunał administracyjny postępować ma tylko na odwołanie się stron.

Do Trybunału administracyjnego dopiero wtedy podać można zażalenie, gdy w drodze administracyjnej sprawa jest już załatwiona.

Jeżeli zaniedbano toku instancji, nie można podać zażalenia do Trybunału administracyjnego.

§. 6.

Trybunał administracyjny orzekać ma zwyczajnie na podstawie istoty czynu przyjętej w ostatniej instancji administracyjnej.

Jeżeli zaś Trybunał administracyjny uzna, że istota czynu przyjęta została w sprzeczności z aktami, albo, że takowa potrzebuje w najważniejszych częściach uzupełnienia, lub że nie zważano na najważniejsze formy postępowania administracyjnego, znieść ma zaczepione rozstrzygnięcie lub rozporządzenie z przyczyny wadliwego postępowania i odesłać sprawę na powrót do władzy administracyjnej, która obowiązana jest wady uchylić i wydać następnie nowe rozstrzygnięcie lub rozporządzenie.

§. 7.

Jeżeli Trybunał administracyjny uzna, że zażalenie jest uzasadnione, znieść z wymienieniem powodów zaczepione rozstrzygnięcie lub rozporządzenie, jako będące w sprzeczności z ustawą.

Władze administracyjne obowiązane są wydać w sprawie dalsze rozporządzenia, trzymając się tego samego poglądu prawnego, z którego w swoim orzeczeniu wyszedł Trybunał administracyjny.

§. 8.

Pod względem prawa badania ważności ustaw i rozporządzeń, Trybunał administracyjny zostaje na równi z sądami zwyczajnymi.

§. 9.

W przedmiocie rozstrzygnięcia sporów o własność pomiędzy Trybunałem administracyjnym a zwyczajnymi sądami, jakoteż pomiędzy Trybunałem administracyjnym a Trybunałem państwa, wydana będzie osobna ustawa.

Spory o
własność.

§. 10.

Trybunał administracyjny składa się z prezesa, tudzież z prezesów senatów i radców w odpowiedniej ilości. Służba w Trybunale administracyjnym jest urzędem rządowym płatnym, którego nie można połączyć z sprawowaniem innego urzędu publicznego.

Skład Trybunału
administracyjnego
i przepisy dotyczące
służby
w takowym.

Prezes, prezesi senatów i radcy Trybunału administracyjnego zostają pod względem stopnia na równi z prezesem, prezesami senatów i radcami najwyższego Trybunału sprawiedliwości.

Członków Trybunału administracyjnego mianuje Cesarz na przedstawienie Rady ministrów.

Najmniej połowa tych członków mieć powinna kwalifikacyą do urzędu sędziowskiego.

§. 11.

Z członkami Trybunału administracyjnego postępować się będzie w ogólności podług przepisów istniejących dla urzędników sądowych.

W szczególności stosowane do nich będą przepisy artykułu 6 ustawy zasadniczej o władzy sędziowskiej i ustawy z dnia 21 maja 1868 (Dz. u. p. Nr. 46) dotyczącej się wykonania onejże.

Obowiązki wskazane w tej ostatniej ustawie sądowi porządkowo-karnemu sprawować będzie względem urzędników Trybunału administracyjnego sam Trybunał administracyjny.

Inne przepisy, dotyczące się zastosowania tej ustawy do członków Trybunału administracyjnego, wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 12.

Szczegółowe przepisy o stanowisku służbowem członków Trybunału administracyjnego zawierać będzie rozporządzenie dotyczące się wewnętrznego urządzenia Trybunału administracyjnego (§. 46).

§. 13.

W Trybunale administracyjnym sprawy toczą się i bywają rozstrzygane zwyczajnie w senatach złożonych z czterech radców i przewodniczącego.

Do spraw, dotyczących się podatków i należności, istnieją w Trybunale administracyjnym senaty stałe.

Rozstrzygnięcia, co do ważności jakiegoś rozporządzenia, wydane być mogą tylko w senatach złożonych z sześciu radców i przewodniczącego.

Zarządzenia przygotowawcze i rozstrzygnięcia incydentalne uchwalane być mogą także w senatach złożonych z dwóch radców i przewodniczącego.

Z radców, powołanych do rozmaitych senatów, przynajmniej połowa wzięta być powinna z pomiędzy członków, mających kwalifikacyą do urzędu sędziowskiego.

O ile prezes Trybunału administracyjnego ma prawo lub obowiązek poddawania pewnych przypadków pod decyzyą walnego zgromadzenia Trybunału administracyjnego, o tem będzie postanowiono w Porządku czynności (§. 46).

§. 14.

Zażalenia wnosić należy do Trybunału administracyjnego w przeciągu 60 dni od doręczenia rozstrzygnięcia lub rozporządzenia (§. 5), w ostatniej instancji wydanego. Dzień doręczenia wymienić należy w zażaleniu.

Postępowanie przed Trybunałem administracyjnym; termin do wniesienia zażalenia.

§. 15.

Do terminu, w poprzedzającym paragrafie wyznaczonego, nie liczą się dni biegu poczty.

Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę lub święto, termin kończy się dopiero z następnym dniem powszednim.

Przedłużenie terminu zwyczajnie (§. 21) nie jest dopuszczalne.

§. 16.

Przywrócenie do dawnego stanu, przeciw upłynionemu terminowi §. 14-go nie jest dopuszczalne.

Prośby o takie przywrócenie odrzucić należy z urzędu.

§. 17.

Zażalenie wniesione do Trybunału administracyjnego nie ma na mocy prawa skutku odwłocznego. Wolno jednak stronie żalącej się prosić władzę administracyjną o taką odwłokę a ta przyzwolić ma na nią, jeżeli względy publiczne nie wymagają natychmiastowego wykonania, i jeżeliby strona w skutek tego wykonania ponieść miała niepowetowaną szkodę.

Skutek prawny wniesionego zażalenia.

§. 18.

W zażaleniu do Trybunału administracyjnego wyrazić należy dokładnie rozstrzygnięcie lub rozporządzenie przeciw któremu jest wymierzone, tudzież wyszczególnić okoliczności zażalenia.

Dołączyć należy do niego w pierwopisie lub odpisie wszystkie środki dowodowe na których strona opiera zażalenie.

Zażalenie powinno być zaopatrzone w podpis adwokata.

Osnowa i wygotowanie zażalenia.

§. 19.

Stronie żalącej się wolno zapozwać w tem pierwszym podaniu prócz władzy administracyjnej od razu także i te osoby, którym usiłowane przez stronę żalącą się zniesienie rozstrzygnięcia lub rozporządzenia administracyjnego przynieść ma uszczerbek.

Strony spółpozwane.

§. 20.

W każdym przypadku dołączyć należy do zażalenia odpis takowego jakoteż wszystkich załączek.

Jeżeli są strony spółpozwane (§. 19), żalący się złożyć ma oprócz tego tyle odpisów swego podania i załączek, ile potrzeba ażeby każdej z tych stron można było doręczyć jeden egzemplarz.

Odpisy zażalenia i załączek.

§. 21.

Zażalenia, które z powodu rzeczywistej niewłaściwości Trybunału administracyjnego, z powodu uchybienia terminu ustawowego albo z powodu braku formalnych wymogów ustawowych (§§. 14, 18, 20), nie kwalifikują się do

Odrzucenie a liminę.

traktowania, zwyczajnie odrzucić należy bez dalszego postępowania; toż samo tyczy się zażaleń, którym jest na przeszkodzie zarzut rozstrzygniętej sprawy lub zarzut braku uprawnienia do żalenia się, o ile i te braki są oczywiste.

Wszakże w przypadku niedostatku formalnych wymogów ustanowionych (§§. 18 i 20), Trybunał administracyjny zwrócić może zażalenie do usunięcia braków z wyznaczeniem krótkiego terminu, który jest nieprzedłużalnym.

W przedmiocie takiego odrzucenia, lub zwrócenia zażaleń, Trybunał administracyjny uchwała na posiedzeniu nie jawnem. O uchwaleniu odrzucenia zażalenia należy władze administracyjne przeciw rozstrzygnięciu lub rozporządzeniu których wymierzone było zażalenie.

§. 22.

Trybunał administracyjny, o ile nie uzna za stosowne w myśl §-fu 21-go z urzędu odrzucić podane do niego zażalenie, udzielić ma takowe zapomocą dołączonych przez żalącego się odpisów z załączkami, zapozwanej władzy, jakoteż wszystkim innym spółpozwanym stronom i wezwie takowe do wniesienia obrony, wyznaczając do tego termin nie krótszy niż dni 14, ani dłuższy niż 60.

Postępowanie
przygotowawcze.

Co się tyczy liczenia tego terminu, trzymać się należy tych samych zasad, co przy liczeniu terminu do wniesienia zażalenia (§§. 15, 16).

§. 23.

Obronę podać należy w dwóch wygotowaniach i także dołączyć do niej odpis załączek jeżeli będą.

Drugi egzemplarz udziela się razem z odpisem załączek żalącemu się.

§. 24.

Jeżeli Trybunał administracyjny uzna to za potrzebne do należytego przygotowania rozprawy ustnej, zarządzić może wniesienie repliki i dupliki.

Terminy do wniesienia tych pism wyznaczane będą w każdym z osobna przypadku, atoli żaden z nich nie powinien przenosić dni 30 (§§. 15, 16).

§. 25.

Zaniechanie wniesienia przerzeczonych pism (§§. 22, 24) nie stoi na przeszkodzie dalszemu tokowi rozprawy.

§. 26.

W celu przygotowania rozprawy Trybunał administracyjny zarządzić może przesłuchanie stron i władz administracyjnych, w szczególności zaś także udzielenie aktów, tyczących się przeprowadzonej rozprawy administracyjnej.

Przesłuchanie władz odbywa się drogą korespondencyi.

§. 27.

Nawet i wtedy, gdy zażalenie nie jest wyraźnie wymierzone przeciwko innym stronom (§. 19), Trybunał administracyjny mieć powinien na względzie, aby w postępowaniu, przed nim toczyć się mającem, wszystkie osoby, w przedmiocie rozstrzygnięcia interesowane, były wysłuchane i miały sposobność do bronięcia swoich praw.

§. 28.

Rozprawa ustna. Po zamknięciu postępowania przygotowawczego pisemnego, prezes Trybunału administracyjnego, o ile nie chodzi o orzeczenie w myśl §-fu 6-go, wyznaczyć ma dla sprawy publiczną i ustną rozprawę i wezwać do stawienia się na takową interesowane władze i strony.

§. 29.

Jawność rozprawy wykluczona być może uchwałą Trybunału ze względów moralności i porządku publicznego.

W przypadku takim każdy interesowany ma prawo żądać, ażeby z jego strony trzem zaufanym osobom przystęp był dozwolony.

§. 30.

Na rozprawę ustną deleguje zastępców władzy administracyjnej to ministerstwo, przeciw którego rozstrzygnięciu zażalenie jest wymierzone lub do którego zakresu działania sprawa należy.

W przypadku, gdy zażalenie wymierzone jest przeciwko rozstrzygnięciu lub rozporządzeniu czynnika administracji krajowej, powiatowej lub gminnej, tenże wydeleguje zastępcę.

§. 31.

Stronie interesowanej wolno bronić się na rozprawie ustnej albo samej albo za pośrednictwem adwokata.

Władze, korporacje i gminy wykonywają prawo bronienia się samodzielnie przez pełnomocników ze swego grona wydelegowanych.

§. 32.

Rozprawa ustna zaczyna się od relacji referenta.

Przewodniczący kieruje rozprawą i sprawuje władzę policyjną na posiedzeniu. Z urzędu ma staranie, aby sprawa była w zupełności rozstrząsnięta.

Członkowie Trybunału administracyjnego mają prawo zadawania pytań.

§. 33.

W przedmiocie zarzutów przeciwko postępowaniu, jakoteż w przedmiocie wniosków, czynionych w toku postępowania, rozstrzyga Trybunał administracyjny wydaniem uchwały.

§. 34.

Nieobecność interesowanych lub ich zastępców nie stoi na przeszkodzie rozprawie i rozstrzygnięciu.

§. 35.

Na odroczenie rozprawy ustnej pozwolić można tylko w skutek zgodnego wniosku obu stron, albo w przypadku, gdy nieprzewyciężona przeszkoda nie pozwala prowadzić dalej rozprawy.

§. 36.

Jak tylko sprawa rozstrząsnięta będzie dostatecznie, zamyka się rozprawę i przystępuje do wydania orzeczenia.

Narada i głosowanie odbywa się nie publicznie.

§. 37.

Orzeczenia Trybunału administracyjnego wydają się bezwzględną większością głosów.

Przewodniczący głosuje ostatni.

§. 38.

Orzeczenie ogłasza się ustnie na tem samym posiedzeniu z najważniejszymi motywami rozstrzygnięcia, gdyby to zaś nie dało się zrobić, ze wszystkimi motywami rozstrzygnięcia na drugim posiedzeniu Trybunału administracyjnego, które interesowanym zapowiedziane być ma natychmiast.

Do ogłoszenia orzeczenia przystąpić należy, chociażby interesowani oddalili się, lub nie byli obecni na posiedzeniu do tego wy naczynem.

§. 39.

Orzeczenia Trybunału administracyjnego wydaje się w imieniu Cesarza.

Wygotowane orzeczenia zawierać powinny nazwiska wszystkich członków Trybunału administracyjnego, którzy w wydaniu go uczestniczyli i być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza.

Wygotowane orzeczenia razem z motywami rozstrzygnięcia doręczyć należy interesowanym jak można najspieszniej.

§. 40.

Gdy zażalenie zostaje odrzucone, żalący się zobowiązany być może orzeczeniem do zwrotu ogółu lub części kosztów postępowania, przed Trybunałem administracyjnym przeprowadzonego.

Zasadzone koszta ściągane będą drogą administracyjną.

§. 41.

Trybunał administracyjny mocen jest skazać strony, jakoteż według okoliczności ich zastępców, gdy zaczepiają jasne brzmienie ustawy lub w ogóle dopuszczają się winy przez wniesienie zażalenia z oczywistą lekkomyślnością, na grzywny od 5 do 1000 złotych.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tego miejsca, w którym żalący się zamieszkuje stale.

§. 42.

Spisuje się protokół rozprawy. Takowy zawierać powinien nazwiska obecnych członków Trybunału administracyjnego, interesowanych i ich zastępców, tudzież zastępców władz administracyjnych i poświadczać ważniejsze zdarzenia na posiedzeniu.

Protokół narady nie publicznej i głosowania spisuje się osobno.

Każdy protokół podpisany być powinien przez przewodniczącego i sekretarza.

§. 43.

Przeciwko orzeczeniom Trybunału administracyjnego przywrócenie do dawnego stanu miejsca mieć nie może.

§. 44.

Wstrzymanie
postępowania.

Jeżeli w którymkolwiek peryodzie postępowania przed Trybunałem administracyjnym, zapozwana władza administracyjna dostarczy dowodu, że żalącego się powoda tymczasem zaspokojono, wstrzymać należy postępowanie za uchwałą Trybunału, po wysłuchaniu żalącego się. Postępowanie raz wstrzymane, nie może już być na nowo rozpoczynanem.

§. 45.

Zastępstwo przed
Trybunałem
administracyjnym.

Gdzie według ustawy niniejszej adwokaci przypuszczeni są lub potrzebni do zastępstwa, rozumieją się tam ci adwokaci, którzy są upoważnieni do zastępowania stron w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

§. 46.

Urządzenie
wewnętrzne
i porządek
czynności
Trybunału
administracyjnego.

Szczegółowe przepisy pod względem wewnętrznego urządzenia Trybunału administracyjnego tudzież poczetu osób, przy nim zamianować się mających, wydane będą drogą rozporządzenia.

Trybunał administracyjny ułoży sam swój porządek czynności i przedstawi takowy za pośrednictwem Rady ministrów Cesarzowi do zatwierdzenia.

§. 47.

Rozpoczęcie
czynności przez
Trybunał
administracyjny.

Trybunał administracyjny rozpocznie czynności swoje w trzy miesiące po ogłoszeniu ustawy niniejszej w Dzienniku ustaw państwa.

§. 48.

Przepisy
przechodnie
i wykonawcze.

Właściwość Trybunału administracyjnego w sprawach karnych policyjnych, urządzona będzie w związku z prawodawstwem karnem policyjnym.

§. 49.

Rozstrzygnięcia i rozporządzenia, które nabyły prawomocności zanim ustawa niniejsza stała się obowiązującą, zaczepiane być nie mogą (§. 21) przed Trybunałem administracyjnym.

§. 50.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się całemu ministerstwu.

Gödölö, dnia 22 października 1875.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. Lasser r. w. Stremayer r. w. Glaser r. w.
Unger r. w. Chlumecky r. w. Pretis r. w. Horst r. w.
Ziemiałkowski r. w. Mannsfeld r. w.

37.

Ustawa z dnia 22 października 1875,

mocą której zmienia się w części ustawę zasadniczą państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 143) i wydają się przepisy w przedmiocie rozstrzygania sporów o własność pomiędzy Trybunałem administracyjnym a sądami zwyczajnymi, tudzież pomiędzy Trybunałem administracyjnym a Trybunałem państwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Spory o własność pomiędzy Trybunałem administracyjnym a sądami zwyczajnymi rozstrzyga Trybunał państwa.

Wniosek dotyczący się rozstrzygnięcia takich sporów czynić należy do Trybunału państwa.

§. 2.

Spory o własność pomiędzy Trybunałem administracyjnym a Trybunałem państwa rozstrzyga senat, do którego wchodzi po czterech członków obu Trybunałów a któremu przewodniczy prezes najwyższego Trybunału sprawiedliwości lub jego zastępca. Członków tego senatu wyznaczają prezydya obu stron w każdym z osobna przypadku.

Wniosek dotyczący się rozstrzygnięcia takich sporów uczynić należy do prezesa najwyższego Trybunału sprawiedliwości.

Postępowanie przed tym senatem jest jawne i ustne.

§. 3.

Wniosek, dotyczący się rozstrzygnięcia takich sporów, czynić ma najwyższa władza administracyjna lub strona interesowana, podług tego, czy oba Trybunały roszczą sobie prawo do własności czyli też żaden z nich nie przypisuje jej sobie. Prośba strony zaopatrzona być powinna w podpis adwokata.

§. 4.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od tej chwili, w której Trybunał administracyjny rozpocznie swoje czynności.

§. 5.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się całemu ministerstwu.

Gödöllö, dnia 22 października 1875.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.	Lasser r. w.	Stremayr r. w.	Glaser r. w.
Unger r. w.	Chlumecky r. w.	Pretis r. w.	Horst r. w.
Ziemiałkowski r. w.	Mannsfeld r. w.		

